

Ádventi áhítat

„Istenünk könyörülő irgalmáért, amellyel meglátogat minket a felkelő nap a magasságból, hogy világítson azoknak, akik sötétségben és a halál árnyékában lakoznak... „ (Lk 1, 78-79)

A téli hónapok beköszönte számomra nem tartozik a kedvenc időszakok közé. Talán nem is vagyok ezzel egyedül. Felmérések mutatják, hogy a magyar emberek nagy része szenved ilyenkor a napfény hiányától, a sötétségtől, a lefárasztó egyhangúságtól.

Úgy tapasztaltam, hogy ilyenkor rajtam elsősorban nem a D-vitamin pótlása segít, amit javasolni szoktak. Sokkal inkább az, ha tudatosabban figyelek a hétköznapokban is felbukkanó fényjelzésekre. Ez is egyfajta „fényterápia”, csak másként. Nem kívül meggyújtott, hanem inkább belül keresett fényforrásokról van szó.

Ilyen felbukkanó jelzés lehet találkozás vagy esemény, amire készülni kell. Lehet egy meghatározó kép, képzőművészeti alkotás, ami vezetheti a gondolatainkat.

Én most néhány dallamot emelek ki, amelyek évek óta kísérek és támogatnak, erősítenek a téli napok, hetek során.

Sting téli dalgűjteményéről van szó. A sokféle zenei stílusban otthonosan mozgó muzsikus saját bevallása szerint kifejezetten kedveli a hideg évszakot, annak minden ajándékával, szépségével és misztikájával együtt. Ez át is üt ezen a válogatáson, amely 5 évszázad melódiáinak az esszenciáját nyújtja. A gregoriántól kezdve az angol altatódalokon és karácsonyi énekeken keresztül egészen a jól ismert korálokig mutatja be a tél arcait - amely, miközben hallgatjuk a zenét egyre barátságosabbá válik, a szívünkhöz közelívé lesz, felold minden fagyosságot.

Ezeket a feldolgozásokat hallgatva – szinte varva már, hogy az album újra lekerülhessen

a polcra – értettem meg igazán, hogy mennyire fontos a számomra az egyházi esztendő feszessége, amely sokkal több, mint hangulatjavító segítség. Hiszen strukturálja az időt. Vannak fajsúlyosan sűrű és kevésbé sűrű időszakok, tartalommal teltek és könnyedebbek. Az ádvent, a karácsony az előbbieket közé tartozik. Nemcsak azért emelkedik ki a hétköznapok körforgásából, hogy jobb napunk legyen - természetesen ez önmagában sem lebecsülendő. Hanem hordozza azt a drága üzenetet - ami ugyanúgy, mint a zene, képes a bőrünk alá bújni és belülről átmelegíteni -, hogy Isten nem hagyott magunkra a sötétségben, hanem érkezik felénk, megszületett az, akiről az ősi ígéretek szóltak.

Ahogy erről Lukács evangélista is beszél, és ahogyan Sting is énekl: *„Amerre fényét szórja, tűnik az éjszaka. Isten és ember Ő, Megment büntől haláltól, Igaz Üdvözítő.”*

Smidéliusz Gábor

Karácsonyi áhítat

„Még abban az órában útra keltek, és visszatértek Jeruzsálembe” (Lk 24,33)

A karácsonyi készülődés közben újra-meg újra felbukkan az út képe. Sokszor úgy, mint az ünnephez vezető rögzös, egyenetlen ösvény, ami ádvent prófétája, Keresztelő János szerint rászorul az építésre, egyengetésre, készítésre. Ezen az úton, amely a feladatok dzsungelén, a csüggedés sivatagán és a remény oázisain visz keresztül a pusztában, nekünk kell dolgoznunk, hogy járható legyen és karácsony érkező Urához vezessen minket. Így válhat ádventi ösvényünk akár életünk metaforájává.

A másik út a Háromkirályok, vagy másképpen napkeleti bölcsek merész, ismeretlenbe vivő Istenkeresése. Ők is útra kelnek a csillag nyomában, és az újszülött királyt először a fővárosban, a díszes palotában keresik, de rögtön csalódnak is. Mint ahogy mindenki csalódik ma is, amikor karácsonyi békéjét és a boldogság keresését pompához, szép megjelenéshez, gazdagsághoz, hatalomhoz köti. A külsőségekben megjelenő ünnepélyesség még korántsem azonos az igazi ünnepvel. A lényeghez a Szentírás szava vezérel el, ha figyelünk rá és komolyan vesszük. Az Isten ígéretei igazak, célba viszik az őt keresőt. Döbbenetes, hogy éppen az elrejtettségben, a jelentéktelen Betlehemben, a szegénységben lehet Őt megtalálni. A gyermek Jézusban emberré váló Isten vár minket keresésünk végén, akitől megtanulhatjuk szeretni és befogadni egymást.

Igénk Lukács evangéliumából egy harmadik útra emlékeztet minket. Az emmausi tanítványok ráadás-útjára. Hiszen egyszer már kijöttek Jeruzsálemből, hogy elhagyják a gyász, a fájdalom városát, ahol Mesterüket

megölték. Szakítani akartak mindazzal ami őket Jézusra emlékeztette. De amikor a feltámadott Úr Krisztussal találkoztak, megszületik bennük a korrekció: vissza kell térni a közösségbe, a testvérekhez, mert csak így lesz igazi az ünnep, mély a boldogság, ha elmondhatják: Láttuk az Urat! Jézus él! Valóban, Jézus él és velünk akar ünnepelni ezen a karácsonyon is. Visszatérve a gyülekezetbe élhetjük át igazán a vele való találkozást, és azt a békességet, ami reménnyel ajándékoz meg minket: van tovább!

Bármelyik úton közeledünk karácsony titkához ebben az évben, mindegyiken Krisztus vár minket. Vár, hogy együtt legyen velünk. Akár egyedül, akár szereteteinkkel ünnepelünk majd, ő adhatja meg nekünk a békét, a visszatalálást a hit közösségéhez.

Gerőfiné dr. Brebóvszky Éva

Óév

Memóriafrissítés

Ha valamikor, akkor az év végén szükségünk van a bibliaolvasó útmutató szilveszteri zoltáránlatára, a 103. zoltár jól ismert memóriafrissítő biztatására: „Áldjad lelkem az Urat, és ne feledd, mennyi jót tett veled!”

Bár a régi dalszöveg szerint „csak a szépre emlékezem”, valójában gyakran hálátlanul megfeledkezünk Isten ajándékairól, és inkább csak hiányainkat, veszteségeinket panaszoljuk az év végi leltárkészítésnél.

Pedig bőven akad számos szép és közös emlékünk, ha 2017-re, a reformációi jubileum évére tekintünk vissza. Csak néhányat villantok fel a sokféle esemény közül, amelyeknek felidézése ma is hálás örömmel tölt el.

Jól indult az esztendő, hiszen már vízkereszt este együtt ünnepelhettük a jubileumi év nyitányát a Művészetek Palotájában, hatalmas ökumenikus gyülekezettel együtt, és többek között örülhettünk a Lutheránia énekének éppúgy, mint karnagya, Kamp Salamon frappáns, hitvalló bizonyágtételének...

Sokáig fogunk emlékezni március 15-re is, hiszen nemzeti ünnepünk estéjén szolgált templomunkban a méltán világhírű lipcei Thomaner Chor. A „Thománerek” az autentikus lutheránus istentisztelet egyházzenei élményének minden gazdagságával ajándékoztak meg minket.

A nyár meghatározó élményét az augusztus végi Wittenbergi Magyar Napok jelentették, amelyre egyházunkból több százan zárandokoltak el. Köztük Jeszenszky Péter kiskunhalasi testvérünk, aki gyalog, illetve

futva vágott neki a több, mint 800 kilométeres útnak. Az úti áldást templomunk lépcsőjénél kapta, és 15 nap múlva már szerencsés megérkezését ünnepelhettük a reformáció szülővárosának főterén.

Október 14-én templomunk adott otthont az országos evangélizációnak, amelyen a neves német evangélizátor, Ulrich Parzany tett bizonyágot a reformáció nagy esélyéről, az új szív és új lélek ajándékáról, az év igéjének fényében: „Új szívet adok nektek, és új lelket adok belétek.”

Október 31-én a Papp László Sportaréában zengett az „Erős vár a mi Istenünk”. A kormányzati Reformáció Emlékbizottság szervezésében meghirdetett nemzeti megemlékezés ünnepélyes keretei között hálát adhattunk Istennek az elmúlt ötszáz esztendőben megtapasztalt egyházújító és megtartó kegyelméért.

Márton napon a jubileumi év záró alkalmának ismét templomunk adott otthont, ahol az evangélium kincsével gazdagon megajándékozott közösségként tekinthettünk a jövőbe az „500+” reményével. Ugyanakkor posztumusz Ordass- illetve Prónay-díjakkal mondtunk köszönetet a közelmúlt hazai egyháztörténelmének 12 bizonyágtévő Krisztus tanújáért, köztük gyülekezetünk áldott emlékü karnagjáért, Weltler Jenőért...

Kérem, folytassuk a memóriafrissítő leltárt, kiegészítve saját, személyes hálaadásunkkal: „...ne feledd, mennyi jó tett veled” 2017-ben is!

Gáncs Péter

Újévi gondolatok

„Én adok majd a szomjazónak az élet vizének forrásából ingyen.” (Jel.21,6)

A szomjúság olyan jelenség, amely súlyos hiányokra figyelmeztet. Arra, hogy a szervezet működéséhez szükséges létfontosságú dolgok hiányoznak: a só és a víz. A szervezet öt százalékos kiszáradása már szédülést, fejfájást, gyengeséggel járó rosszulétet okozhat. Tíz százaléknál bénulás és hallucináció léphet fel. A tizenöt százalék esetén viszont beáll a halál.

A szomjúság tehát komoly figyelmeztetés. Nem vezet jóra, ha félvállról vesszük. És jaj, ha a szomjazó nem talál időben enyhítő forrásra.

Szomjazók... Ez a világ tele van velük. Szomjazókkal, akik megannyi hiánytól szenvednek. Hiányoktól, amelyek akár a létet is fenyegethetik.

Hiánycikk a megértés. Hogy emberek ne csak a saját érveiket ismételtessék, hanem nyitottak maradjanak egymás hangjának meghallására is.

Hiánycikk a megbékélni tudás. Hisz oly sokszor a harag, bosszúvágy, gyűlölet, a másikkal szemben táplált előítéletek ragadják magukkal az embert. Kiölve szívéből az empátiát, az emberséget. Bezárul a fül. Elhomályosul a szem. Kérgessé válik a szív. Ami marad, az a lélek háborgása. Az érdekek harca. S a szünni nem akaró békétlenség.

Így lesz egyre gyakoribb hiánycikk az irgalmasság is. Az indulat, amely kész megindulni a másik ember szüksége láttán.

Ahogy sokszor hiányzik a felelős áldozatvállalás. Az önös érdekeken túllépni tudó, a másokra is tekintettel levő, a pillanatnyi előnyökről lemondani kész tágkeblűség.

Hiányok, melyek nyomán fellép az a különös szomjúság, melyet jó, ha komolyan veszünk. Hisz fontos figyelmeztetést jelent. Figyelmeztet, hogy nincs ez így rendben. Figyelmeztet, hogy el kell indulnunk. És meg kell találnunk a forrást. A forrást, amely enyhülést és új esélyt adhat, amely megmenthet a kiszáradástól, s e kíméletlen hiányaink okozta pusztulástól. A forrást, ahol megleljük magát az Életet.

Talán furcsán hangzik, de az év igéjét olvasva az a gondolat ötlött fel bennem, hogy kevés fontosabb dolgot kívánhatnánk egymásnak az újesztendőre, mint a szomjúságot. Meglétét és észlelését. Szomjat az igazság, az Istenközelség, a jóra indító érzékenység után. Mert pusztulást nem a szomjúság okoz, hanem az, ha már nem vágyunk oda, a tiszta forráshoz, ahol ingyen kegyelmet, és életet kínál nekünk is a mi szerető Urunk.

Cselovszky Ferenc

„Soha el nem évül”

Előadás a reformációi záró ünnepségen 2017. november 11-én

Ünnepelő Gyülekezet! Kedves Testvéreim!

Alaposan megünnepeltük az elmúlt év során a reformációt. Egyik ismerősöm szerint ki se ejtsük a szót, mert túl sok volt a jóból. A másik azt kívánja, bárcsak folytatódna ez a pezsgés. Film és múzeum, istentisztelet és zene. Bárcsak sose lenne vége!

Hogyan visszük magunkkal ennek az évnek az emlékét? Jó lenne, ha a megmaradó életérzésünk a hála volna. A hálás életérzés hatalmas kincs ma. Rengeteg követelőzés, elégedetlenség, savanyúság közepette jó, ha tudjuk, a keresztyén ember nagy tudománya a hálás életérzés. Nem kritikátlanságot jelent ez. Sokkal inkább a 103. zsoltár kezdő sorának az átélését: ne felejtse el mindazt a jót, amit kapált Istentől!

Hálás vagyok Istennek, hogy ezt az évet végigélhettem – minden hiányossága, ügyetlensége vagy hibája ellenére is. Mindenek előtt azért, mert ehhez az egyre durvábbá és faragatlanabbá váló magyar társadalomhoz sikerült valamennyi lelki mondanivalót eljuttatnunk. Észrevették, hogy volt reformáció, még ha egy önmagát kulturálisnak mondó rádiócsatorna úgy emlékezik is meg a sashalmi Reformátorok teréről, mint a reformok teréről... Mindenek ellenére sokan megtanulták, hogy Luther nem jós volt vagy csillagász, hanem teológus. Rájöttek, hogy a mi egyházunk nem evangélista, hanem evangélikus. Nekünk pedig, akik mindezeket eddig is tudtuk, szebbnél szebb ünnepekben volt részünk. Annak pedig csak örülünk, ha abban, ami nekünk esetleg nem tetszett, más az örömet lelte. Ebben és életünk ezer más összefüggésében is jó, ha ebben az ünnepi

pillanatban figyelünk a 103. zsoltárra: ne feledd el, tartsd számon, mennyi jót tett veled Isten! Szeretném megerősíteni, hogy minden ellenkező híresztelés és tapasztalat ellenére a fanyalgás nem keresztyén erény. A hálás életérzés az a jellegzetesség, amit keresztyén emberekként szétsugározhatunk a környezetünkben. Ráadásul ennek az évnek a végén minden okunk megvan erre.

Mit viszünk magunkkal ebből az évből?

Hadd említsek első helyen egy súlytalannak látszó dolgot! Van nekem egy katolikus barátnőm, felvilágosult, ökumenikus szellemiségű ember. Ő szokta mondani: jól érzem magam katolikusként, de egy dolgot rettentően irigylek tőletek. Az énekeiteket. A ti énekeitek – mondja – teli vannak tartalommal. És ez titelalát. A mi énekeink valóban teli vannak hitet erősítő, felemelő, vigasztaló, reményt adó tartalommal.

Persze a megfelelő alkalomra, lelkiállapotra, élethelyzetre ki kell választani a megfelelőt. Luther szenvedélyes – némi tiszteletlenséggel azt is mondhatnám, mániákus

tanító volt. Néhány éneke olyan didaktikus felépítésű, hogy az az érzésem, pálcával a kezében kikérdezi tőlem a leckét. Biztos nem a konfirmandus korosztálynak tanítanám ezeket a szájbarágós énekeket. Aztán van néhány sötét sora és versszaka, amivel megint csak óvatosan bánnék, de az összkép, a mérleg valóban az, hogy Luther énekei és általában az evangélikus énekek valóban teli vannak felemelő, reményt adó tartalommal. És micsoda érzés az, ha még a 3. versszaknál se kell belenézni az énekeskönyvből! Tudom kívülről! A véremmé váltak a sorok, a szavak, a dallamok. És bizony ezek a sorok, szavak és dallamok eszembe fognak jutni bajban, sötétben, tanácstalanságban. És föl fogják emelni a fejemet, a tekintetemet, és hihetetlen tartást, belső erőt fognak ajándékozni. Hogy rezonál a lelkünk pl. ilyen sorra: „Remény van nála, sorsod zord vára nem tart foglyul, jó az Úr.” (Ez egyébként a 70. számú énekünk 3. versszaka – ha valakinek rezonálna a lelke erre a sorra...) Vigyük hát magunkkal gazdag tartalmú, lelket gyógyító evangélikus énekeink szeretetét. Nem évülnek el, megmaradnak, és nekünk is tartást és reményt adnak.

Aztán rögtön fogjuk a kezünkbe a Bibliánkat is. Jól elfér együtt a kettő: az én énekeskönyvem és az én Bibliám. Mert minden a Bibliával kezdődött. A Biblia üzenetét megértve ébredt rá Luther arra, hogy kicsoda és milyen az Isten. És ez a felismerés állította őt kibillenthetetlenül egy biztos talajra. Olyan belső bizonyosságot kapott a felismert hit által, amely nem évül el. Ötszáz év alatt sem, ha vált ezredévet ezredév, akkor sem.

Ugyanerre a felismerésre van szükségünk. Erre a megtalált belső békére, erre a meggyőződésre. Nyilvánvaló, hogy

vágyódunk erre a bizonyosságra. Ha nem találjuk, ha a lelkünk mélyén csak a romjait vagy fájó hiányát találjuk, akkor ne sápítozzunk, és főként ne mutogassunk lelkészre, gyülekezeti vagy egyházi rossz atmoszférára vagy átkos korszellemre. Senki sem akadályoz meg minket abban, hogy kézbe vegyük a Bibliánkat, és hagyjuk, hogy a közelünkbe jöjjön az a kegyelmes Isten, aki felszabadít a múlt terhei alól, megszabadít a lelkünk ürességétől, és feloldja a rossz beidegződések bilincseit. Aki az eseményeket szereti, kezdje Lukács evangéliumánál! Aki szívesen eltöpreng sűrű, telített mondatokon, az kezdje János evangéliumánál. Aki szereti, ha szívhez szólóan beszél hozzá az Úristen, az lapozza föl Ézsaiást – de ne az elején, hanem a 40. fejezetnél. És mindenki: olvassa a Zsoltárok könyvét. 1-150-ig vagy 150-től vissza az elejéig, vagy bárhol, mert az szinte kézzel foghatóan építi fel a lelkünket. Ha valamit vinni akarunk az 501. és az 520. évbe mint nélkülözhetetlen, soha el nem évülő, saját kincset, akkor az olvasott Bibliánkat vigyük.

És ne hagyjuk abba az olvasást, ha közben gondolkodni kell. Ha némi szellemi erőfeszítésre van szükségünk ahhoz, hogy megértsük magát a szöveget, és megragadhassuk az üzenetét. Csak olyan könyvek olvasása közben nem kell gondolkodni, amelyek holnap reggel a kukában landolnak. De mi olyan tartalmat keresünk, ami soha el nem évül. Nem megy ki holnap reggel a divatból. Ne legyünk lusták venni a fáradságot, és gondolkodni, tanulni a Krisztusról szóló üzenetet. Nagyon jó életünk, egészséges lelkünk lesz tőle.

És mi lenne, ha a gyülekezeteinkben újra felfedeznénk a közös bibliatanulmányozás értékét? Ha nem csak arról beszélgetnénk,

hogy hány cserép kell a tetőre és az mennyibe kerül, hanem lenne olyan tervünk az 501. évre, hogy tanulni fogjuk, tanulmányozni fogjuk a Bibliát. Esetleg a környezetét, a magyarázatait, a teológiáját is. Senkinek közölünk nem mondunk újat, ha arra emlékeztetjük egymást, hogy a reformáció nem valami varázskönyvként állította középpontba a Bibliát, hanem a tanulás, a tanulmányozás tárgyaként. És azt se felejtjük el, hogy a kinyilatkoztatás egyszerre szól a szívhez és az értelemhez. Vigyük hát magunkkal ebből az évből az olvasott és tanulmányozott Bibliát.

Luther nemcsak ismerte, fordította, tanulmányozta a Bibliát, hanem mértékké is tette. A tanítás és az élet mértékévé. A Biblia felismert igazságai az egész életet megváltoztatták. Az elmúlt ünnepi év komoly erőfeszítéseket tett azért, hogy bemutassa, milyen hatást gyakorolt a reformáció a kultúrára, a nyelvre, a képzőművészetre, a zenére. Hogyan változtatta meg a családról és a hivatásról való gondolkodást. Hogyan emelte egészen más síkra a mindennapi munka értékét. Hogyan hálózta be az egész életet.

Lehetséges, hogy hitünk felismert igazságai semmilyen hatást nem gyakorolnak az életfolytatásunkra – egyéni és közösségi szinten? Hogy vasárnap kidugjuk a fejünket az erőszak és a meghunyászkodás dzsungeléből, és hétfőn rögtön vissza is süppedünk? Hitünk felismert igazságai ugyanúgy át akarják járni a egyéni és közösségi életünket, egymáshoz való viszonyunkat, mint a reformáció korában. Mértéket jelentenek.

Nagyon nagy bátorság kell ahhoz, hogy valaki konzekvensen képviselje, megélje a felismert hitigazságokat. Egy következő,

magunkkal viendő értéke a reformációnak, hogy nem lehet behúzni a nyakunkat, és azt mondani, én ki nem nyitom a számat, úgysem számít a véleményem, kis ember vagyok én. Majd mások megmondják. A reformáció bizony nekünk ajándékozta, illetve lerázhatatlan teherként a vállunkra tette az egyéni felelősség, az egyéni kiállás bátorságát. Egy sincs közöttünk, aki ezt a kötelességet megsúszhatná, akinek ne kellene a saját környezetében szembenéznie ezzel a kihívással. Visszük-e ezt magunkkal? Merünk-e egy picit fokkal bátrabbak és felelősségteljesebbek lenni, mint voltunk 2016. októbere előtt? Nyugtalanítson legalább ez a kérdés bennünket.

Míndezeket a kincseket, az énektől az egyéni felelősségvállalásig ebben a mi, Istentől kapott közösségünkben tudjuk megélni. Csak itt élhetjük meg, mert ez adatott nekünk. Az evangélikus teológiának megvan a maga tanítása a keresztyén közösségről. Tudjuk jól. Még tán azt is tudjuk, hogy Bonhoeffer volt, aki ezt plasztikusan, szinte láthatóan megfogalmazta. A keresztyén közösségben azok tartoznak össze, akik Krisztushoz tartoznak. És egyedül azért tartoznak össze, mert valamennyien Krisztushoz tartoznak. Egyébként lehetséges, hogy semmi közöm nem volna a másikhoz. Mert egészen más körökben mozog a privát életében, mint én. Mert egészen más az életfilozófiája, másfajta az érdekei, mások a politikai nézetei, mint nekem. De a Krisztushoz tartozás annyira meghatározó erő, hogy átível ezeken a különbségeken, felülírja azokat, és kibékíti őket. Ez alatt az ernyő alatt nyugodtan megférnek az egyébként akár ellenségesként megélt különbségek is.

Nagyon nagy félelmem az, hogy ebből elenyészően kevés valósul meg ma a

gyülekezeteinkben és egyházunkban. Tartok tőle, hogy pl. a politikai különbségek felülírják a Krisztusban való összetartozásunkat. Fontosabbak a politikai nézeteink, mint a Krisztushoz tartozásunk. Nem egy gyülekezet ment tönkre és hullott darabokra azért, mert a tagjai nem merték elhinni, hogy ha mindketten valóban Krisztushoz tartozunk, akkor jó szívvel el tudjuk hordozni a közöttünk lévő különbségeket, sőt élvezni tudjuk, hogy nemcsak a magunkfajttákkal szívunk egy levegőt rendszeresen. Az én véleményem szerint a keresztyén közösség ismérveinek be nem látása, talán tudatos figyelmen kívül hagyása életveszélyes ebben a pillanatban a mi evangélikus egyházunkra nézve.

Így aztán ha valamit kemény, izasztó leckeként/házi feladatként akarunk magunkkal vinni, mert muszáj magunkkal

vinni az 501. évbe, akkor lássuk be, hogy szinte újjászületésre van szükségünk a közösségszemléletünk tekintetében.

Október 31-én a wittenbergi vártemplomi igehirdetés egy Luther-mondattal fejeződött be. Akik ott voltak, bizonyára emlékeznek rá. Luther ezt mondta: a hit eleven és bátor bizalom Isten kegyelmében. Az ilyen bizalom pedig vidámmá tesz, bátorrá, és kedvet támaszt Isten és minden teremtménye iránt. Fogalmazzuk meg hát az 501. esztendő házi feladatát így: legyen kedvünk ehhez az egyházhoz, ha időnként nem is könnyű azonosulni vele! Legyen kedvünk építő és pozitív módon jelen lenni egyházunkban! Mert égető szüksége van mindannyiunk építő, jószándékú jelenlétére az 501. esztendőben.

Szabóné Mátrai Marianna

Adója 1+1%-ának felajánlása

Ezúton is megköszönjük mindazok támogatását, akik adóbevallásuk elkészítésekor személyi jövedelemadójuk egy százalékáról rendelkezve gyülekezetünk alapítványát jelölik meg kedvezményezettként.

A 2017. évről készített adóbevallás alkalmával is tisztelettel kérjük ezt a támogatást.

Szeretettel emlékeztetjük Testvéreinket, hogy a személyi jövedelemadó másik egy százalékáról valamelyik egyház javára lehet rendelkezni. Kérünk mindenkit, éljen ezzel a lehetőséggel!

Minden támogatást ezúton is köszönünk!

**Insula Lutherana -
Evangélikus Sziget Alapítvány**

Adószáma: 18066995-1-41

**Magyarországi
Evangélikus Egyház**

Technikai szám: 0035

Zarándoklat 2018

Szeretettel hívjuk az érdeklődőket gyülekezetünk következő tematikus kirándulására.

Az út tervéről őszi levelünkben már beszámoltunk. Azóta annyi változás történt, hogy a vonzó célpontok bőségére és a nagy távolságokra tekintettel kénytelenek voltunk lemondani a vajdasági látogatásról, de a Drávaszög, a Muravidék és Ljubljana így is bőséges programot tartogat számunkra. A múlt évi, nyugat-magyarországi kiránduláshoz hasonlóan idén is a reformátori tanítás máig fellelhető örökségét kutatjuk a meglátogatott területeken.

Az autóbusz kirándulás időpontja:
2018. május 7-13.

A részvételi díj, mely tartalmazza az útiköltséget, a szállásdíjat, a belépődíjakat és az étkezések jelentős részét:
50.000 forint + 220 EURO.

Jelentkezni legkésőbb január 31-ig személyesen, 50.000 forint előleg befizetésével és a jelentkezési lap kitöltésével lehet a Deák téri lelkeszi hivatalban. A részvételi díj hátralevő (220 Euro) részének befizetése március 20-ig esedékes.

Szeretettel kérjük a jelentkezési határidő pontos betartását, mivel a szálláshelyeken történő előzetes foglalások véglegesítéséhez szükség van a pontos létszám ismeretére. Visszalépés esetén az addig befizetett összegből le kell, hogy vonjuk azt a díjat, amelyet a szállásadók a lemondás kapcsán a szervező felé felszámítanak.

Az út tervezett programja:

1. nap: Mohács (Történelmi Emlékhely), Sztárai Mihály nyomán a Drávaszögben: Hercegszöllös, Csúza, Laskó

Az első két éjszakára a mohácsi Pannon Hotel lesz szálláshelyünk, innen teszünk látogatást a környék néhány, témánk szempontjából nevezetes helyszínére.

2. nap: „Városi gyülekezetek” Horvátországban: Eszék, Újlak

3. nap: Irány a Muravidék! Első állomásunk: Lendva

A következő négy éjszakán szálláshelyünk Muraszombat közelében a vaspolonyi „Lovenjakov dvor” lesz.

4. nap: Mennybemenetel ünnepi istentisztelet és szeretetvendégség Tótkeresztúron, látogatás Órihodoson, reformációi emlékhely Battyádon

5. nap: Muraszombat lutheránus és egyéb nevezetességei és a Jeruzalem borvidék

6. nap: Ljubljana és a rašicai Primož Trubar emlékház

7. nap: Istentisztelet a muraszombati evangélikus gyülekezettel, utazás Budapestre

Várjuk a leendő zarándokok jelentkezését!

Az út szervezői nevében Cselovszky Ferenc

Gyülekezetünkben történt

2016. december 1. – 2017. november 30.

Kereszttségben részesültek:

„Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözül...”
(Mk 16,16)

Gyermekek

- Reznicek Zsombor
- Csizmazia Janka
- Csizmazia Sára
- Leonardo Esquivel-Jeles
- Jody Mezei-Paterson
- Krug Roland
- Baumann Márk
- Lopez Natália
- Schrödl Emma Klára
- Varga Zita
- Csere Natasa
- Puhle Benjamin
- Jakabfi Dóra
- Vámos Vince
- Jakab Tamás
- Wiedemann Fanni

- Horváth Liza
- Farkas Nóra
- Tanács Daniella Mia
- Bíró Valéria Emma
- Tiszai Sára Elza
- Rácz Richard
- Benjamin Groth-Fejes
- Darvalics Emilia Ilona
- Perdelwitz-Szudoczky Anna Sophie
- Tóth-Berke Bulcsú
- Kéry-Bostani Emma Seema

Felnőttek

- Papp Gábor
- Csatlósné Kállai Ágota
- Sólyom Csilla
- Tóth-Buzder János
- Tóth-Buzder Jánosné Sólyom Rita
- Báró Alexandra

Konfirmációi fogadalmat tettek:

„Légy bű mindhalálig és neked
adom az élet koronáját.” (Jel 2,10)

- Papp Gábor
- Csatlósné Kállai Ágota
- Balogh Emese
- Jakab Bence
- Taba Dávid Flórián
- Reizer Máté
- Báró Alexandra

Házasságukra Isten áldását kérték:

„Amit tebát Isten egybekötött,
ember azt el ne válassza...” (Mt 19,6)

- Shane Philips – dr. Csernus Krisztina
- Komáromi Özséb – Paczolay Réka
- Dr. Szikora Gyula – Pór Anna Júlia
- Nicolas Ruchonnet – Rivó Hedvig
- Harry Jan Benschop – Gáti Gyöngyi
- Szász Béla – Berkesi Orsolya Éva
- Komáromi Móric – Sólyom Csilla
- Dr. Szécsi Dávid – Dr. Benkovic Júlia
- Dr. Printz János – Kenyeres Katalin
- Cato Andre Hoyland – Kárpáti Marietta
- Reizer Máté – Báró Alexandra
- Jörg Eberhard Braun – Haraszi Réka Ágnes
- Bartha Frigyes – Lieb Timea

Az örök élet reménységével búcsúztunk:

„Krisztus feltámadt a halálból, első
zsengeként a halottak közül.” (1Kor 15,12)

- Dr. Juhász Gézané
sz. Mészáros Gizella (84)
- Bodnár Józsefné sz. Turán Anna (93)
- Lovászi Endréné sz. Krizsán Sarolta (85)
- Tóth Lászlóné sz. Szalai Rozália (81)
- Mohácsi Mátyásné sz. Szabó Klára (89)
- Bóka Sándor (88)
- Molnár Lászlóné sz. Dudás Terézia (98)
- Kővári Ferencné sz. Kónya Gizella (90)
- Dr. Dózsai László Tamás (77)
- Derekas Attiláné sz. Bagarus Éva (80)
- Mihály Gyuláné
sz. Lohonya Piroska (94)
- Kőrösi Sándorné sz. Kliment Márta (89)
- Szathmáry Ottó Vilmosné
sz. Balázs Margit (88)
- Huszár Gyula (96)
- Tóth-Czeper Jánosné
sz. Győri Katalin Zsuzsanna (73)
- Bartalis Katalin Ilona (73)
- Faragó Ferencné sz. Abonyi Piroska (89)
- Varga Györgyné
sz. Cservenák Ilona (93)
- Horváth István (89)
- Gulyás László (86)
- Deák Sándor (72)
- Kölcze Károlyné sz. Karczag Jolán (89)
- Krizsán Károly (69)
- Ruitner Sándor (88)
- Kálmánczhei Zsolt (45)
- Molnár Viktor (81)
- Kövesdi Ilona Ildikó (63)
- Paputh Erzsébet (75)
- Fazakas Erzsébet
sz. Kubik Erzsébet (89)
- Lakatos Rudolf (77)
- Kertész Attiláné sz. Kővári Mária (78)
- Czagány Ferencné
sz. Sallay Magdolna (95)
- Dr. Hildebrand Róbert (75)
- Dohár Istvánné sz. Elekfy Margit (87)
- Vigh Józsefné sz. Mocsán Magdolna (82)
- Lapath Ferenc (97)
- Szakács Róbert (47)
- Hajósi József (76)
- Stenczel András (75)
- Kátai Györgyné sz. Bánhegyi Ilona (87)
- Dr. Pósfay György (96)

Tisztújítás 2018

Kedves Testvérek!

A Magyarországi Evangélikus Egyház törvényei értelmében gyülekezeteinkben 6 évente általános tisztújításra kerül sor. Ez azt jelenti, hogy gyülekezetünk presbitériuma, képviselő-testülete is megújul, tisztségviselőinket is meg kell választani.

A jelölési és választási folyamatban mindazok részt vehetnek (választók és egyben választhatók), akik gyülekezetünk, a Pesti Evangélikus Egyház választói névjegyzékében szerepelnek, tehát lehetőségeik szerint a közösség lelki életében részt vesznek illetve az anyagi terhek viseléséből is kiveszik részük (egyházfenntartói járulékot és/vagy adományt fizetnek a gyülekezeti élet támogatására).

Várjuk tehát azoknak a személyeknek a jelölését, akiket gyülekezetünk tagjai presbiterként, tisztségviselőként, a képviselő-testület tagjaként szívesen látnának. A választást előkészítő jelölőbizottság a jelöltállítás három lehetséges módját szeretné felkínálni:

- személyesen meg lehet szólítani a jelölőbizottság tagjait
(Bízikné Plagányi Erzsébet, Frenyó István, Lopez Dániel, Smidéliusz Gábor, Zalán András)
- elektronikus úton a deakter@lutheran.hu e-mail címen vagy
- a lelkészi hivatalban leadott borítékban.

A jelölések határideje: **2018. január 6.**

A választó közgyűlésre előreláthatóan 2018. március 11-én, Laetare vasárnapján kerül sor.

Erős vár a mi Istenünk! 2017 Ádvent első vasárnapján

Jubász Gyula

Vízkeresztre

Jövének távol, boldog Napkeletről
Három királyok, híres mágusok,
Mert hírt hallottak a csodás Gyerekről,
Kiráól legenda és jóslat susog.
Ki született szegényen Betlehemben,
Kit megöletne Heródes király
S aranyat, tömjént, mirrhát lelkesedve
Hoz néki Gáspár, Menyhért, Boldizsár!
Szerecsen, indus, perzsa, mind csodálja
A Kisdedet, ki a jövő királya
S a csillagot, mely homlokán ragyog.
Ő édes, kedves. Bájolón gagyog
S egy pintyőként néz, mely szent szeliden
A Szűz Mária vállán megpihen...

Alföldi Géza

Mária dalolja...

Karácsony este. És esik.
Gyermekként sírva csorog az eresz.
S halk szél, mint altatódal
az anyák ajkán halkan neszez.
Ring a csodás égi bölcső:
– a gyermek sír, ki ma született, –
s Mária dalolja altató dalát
a csillagszemű fia felett.

Könyvajánló

Kedves Testvérek!

Karácsony közeledtével ismét szeretettel ajánlok figyelmükbe néhány igényes kiadványt, újdonságot.

Magam, és a Huszár Gál Könyvkereskedés minden dolgozója nevében áldott, békés, szép karácsonyt kívánok, és továbbra is nagy szeretettel várunk mindenkit a gyülekezet könyvesboltjában!

Fűkéné Menczer Kornélia

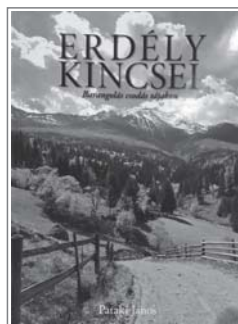
ERDÉLY KINCSEI

Pataki János

Pataki János könyve 2017. november 15-én jelent meg. A szerző specialitása, hogy érzelmekkel teli, kevésbé ismert különlegességekkel, és csodálatos képekkel mutatja be nekünk Erdély csodáit. A könyv nem egy klasszikus útikönyv! A szerző magával ragadó módon mutatja be az egykori történelmi Erdély káprázatos világát. A könyv egyszerre alkalmas arra, hogy segítségével fölkeressük a legfontosabb látnivalókat, ugyanakkor kiváló a már megvalósult utazások újraidézésére, vagy a csendes elmélkedésre a gyönyörű fotók segítségével.

Karácsonyi ajándéknak is kiváló!

Ára: 6.990 Ft

IDEJE VAN AZ OLVASÁSNAK -

A reformáció öt évszázadának novelláiból

Hús novella - hús pillanatkép az elmúlt 500 év novellairódmalmából, hús történet, amely összekapcsolhat minket a reformációval, a történelemmel, múltunkkal, jelenünkkel és az ezekben felfedezett "istentörténetekkel". Klasszikus és kortárs szerzők írásaiban fonódik össze a történelmi idő a személyes életidővel, keserves és kihagyhatatlan időkkel és Isten megjelenéseinek idejével.

A kötet szerzői: Baksay Sándor, Móricz Zsigmond, Harsányi Zsolt, Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Eötvös Károly, Jékely Zoltán, Santa Ferenc, Gárdonyi Géza, Kosztolányi Dezső, Szabó Dezső, Szabó Magda, Ottlik Géza, Vészits Andrea, Visky András, Tóth-Máthé Miklós, Bartis Attila, Nádas Péter, Lázár Ervin, Jakab-Köves Gyopárka.

Ára: 2.000 Ft

KARÁCSONYI ÁLDÁS

Donna VanLiere

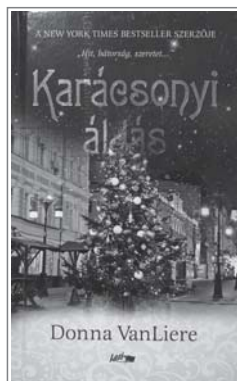
Donna VanLiere rengeteg olvasó szívét meghódította gyönyörű karácsonyi regényével, A karácsonyi cipővel. A történetet a Karácsonyi áldásban, lenyűgöző, Karácsonyi remény című sorozatának következő részében meséli tovább...

A karácsonyi cipőben Nathan még kisfiú volt, akitől a rák elragadta édesanyját. Amikor egy idegen kifizette helyette az édesanyjának ajándékba szánt cipőt, nem csak ő, de Robert is a szív mélyére ható leckét kapott a szeretet és a nagylelkűség nagyságáról.

Nathan immár harmadéves orvostanhallgatóként rádöbben, hogy nagyon sok mindent meg kell még tanulnia a hitről, az áldásról és az áldozatról. Meghan Sullivan tanítja meg neki mindezeket - a fiatal nő, aki ugyan lyukkal a szívében született, ez mégsem tarthatja vissza attól, hogy az egyik leggyorsabb futó váljon belőle. Ugyancsak erre tanítja Charlie is, a kisfiú, aki megmutatja Nathannek hogyan kell valódi bátorsággal élni az életet. Ők együtt segítik majd át Nathant élete újabb nehéz szakaszán.

A Karácsonyi áldás lenyűgöző történet arról, hogy a remény a legsötétebb helyeken is tovább élhet, és hogy az őszinte szeretet minden ajándékok legnagyobbika.

Ára: 2.990 Ft

IGAZ EMBER HITBŐL ÉL

Reformációi olvasókönyv a reformáció első évszázadából

Olvasókönyvünk a reformáció első szakaszát mutatja be a gyerekeknek és ifjú olvasóknak. Részletesen foglalkozik Luther és Kálvin életével, s mellettük olyan reformátorok életéből emel ki fontos epizódokat, mint Ulrich Zwingli, Philipp Melanchthon, Martin Bucer vagy Nicolas Cop, Guillaume Farel, Theodore Béza. A magyar reformáció kapcsán szó esik a mohácsi tragédiáról és következményeiről, a dunántúli, majd az alföldi reformáció eseményeiről, egészen a tordai országgyűlés vallásszabadságot biztosító törvényéig.

A szerző célja, hogy az ismert egyháztörténeti eseményeken túl megismertesse a fiatalokkal a reformáció történetének kevésbé ismert történéseit. A történetek izgalmas cselekményvezetése, szépirodalmi színvonalú stílusa lehetővé teszi, hogy az olvasók ne csak egy adathalmazt lássanak a reformáció eseményeiben, hanem át is éljék azokat. Olvasókönyvünk történetei a Reformátusok Lapja gyerekvatában jelentek meg először, a reformáció 500. évében. Tíz éves kortól ajánljuk.

Ára: 2.900 Ft

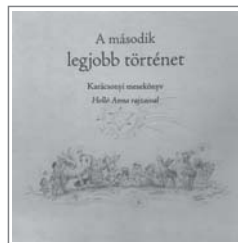
A MÁSODIK LEGJOBB TÖRTÉNET

4 – 104 éveseknek

A betlehemi jászol mellett sokan megfordultak. Többségükről semmi mást nem jegyzett fel az evangélium.

De mindenkinek vannak más történetei. Ebben a könyvben kortárs írók, költők mesélik el a második legszebb, legjobb, legizgalmasabb történeteket – a múltból vagy a jövőből.

Ára: 1.890 Ft

Önkéntesség és a közösség megtartó ereje

Fiatal házaspárként Frenyó Zsófia és Frenyó István a gyülekezeti élet számos területén vállalnak önkéntes munkát. Arra kértük őket, hogy osszák meg az Ádventi levél olvasóival, mi motiválja őket ebben, miért fontos számukra a közösség és az ünnep, beleértve a közlegő karácsonyt is.

Kedves Zsófi, kedves István! Több szerepben is lehet veletek találkozni az elmúlt néhány évben a Deák téren. Kicsikkel és nagyobbakkal egyaránt foglalkoztok, közben István a gyülekezeti választásokat lebonyolító Jelölő Bizottság munkájába is bekapcsolódtok. Honnan van türelmetek, energiátok mind erre a munkátok mellett?

F.I.: Valóban részt veszünk az ifjúság és a nyári táborok szervezésében és mások mellett a vasárnapi GYBK vezetői is vagyunk.

F.ZS.: Két éve pedig bekapcsolódtunk a családi istentiszteletek kreatív csapatába is.

F.I.: Résztvevőként már előzőleg is többször ott voltunk ezeken az alkalmakon, aztán egyszer csak megszörrent a telefon, a

lelkészek hívtak minket, hogy a soron következő vasárnap tudnánk-e segíteni? Ettől kezdve egyre gyakrabban kaptunk szerepet az igehirdetésre készítő, a gyerekek számára is érthető jelenetek vagy interaktív témafeldolgozás kitalálásában, lebonyolításában.

Mégis az ifjúsági munkát és a táborozást említettétek elsőként. Nyilván ez áll a legközelebb a szívetekhez. Ráadásul Csákvárhoz egészen személyes szálak fűznek benneteket.

F.Zs.: Igen, hiszen 2015-ben ott tartottuk az esküvőnket. Azonnal mindkettőnknek egyértelmű volt a választás, még ha a Deák tér hátrányára is történt ez. Nem is volt könnyű döntés, de annyira adta magát a hely, hiszen mind a ketten kötődünk Csákvárhoz, a csákvári tábor adta élményekhez. Ott is ismerkedtünk meg és azóta is visszajárunk.

Az ősszel volt egy olyan alkalom, amely nem csak a ti ünnepek volt, hanem sokaké, akik számára a csákvári táborhely lelki otthonná vált 25 év alatt. Mégis ti voltatok a főszervezők.

F.Zs.: Kicsit korábbra nyúlunk vissza a történet. Hiszen már 5 évvel ezelőtt is úgy éreztük, hogy mérföldkőhöz érkezett a táboroztatás. Akkor is különleges programmal zajlott az őszi találkozás és sokak számára jelentett nagy élményt. 5 év elteltével most az igazi jubileumot ünnepelhattük, az előző sikere mindenképpen inspirálta a szervezést.

Az előkészületeknek most egy egészen kézzelfogható eredménye is született.

F.I.: Elkészült egy CD lemez, ami valóban óriási csapatmunka eredménye.

F.Zs.: Már maga a felvétel és a kiadáshoz szükséges kapcsolattartás is annyira jó élményt jelentettek. Az újabb és újabb találkozások, az énekpróbák felejthetetlen élménnyé váltak.

F.I.: Olyan társaink is bekapcsolódtak, akik az élethelyzetükből fakadóan már más pályán

mozognak, de ez a számunkra is jó lehetőségnek bizonyult. Nagy örömünkre családosok vagy külföldön élők szintén tudtak annyi időt szakítani, hogy részt vegyenek ebben a munkában és ők is énekeljenek velünk.

F.Zs.: Az egész folyamat koronája pedig az október 13.-án kezdődő hétvége volt. Csodálatos időt kaptunk ajándékba, az áhítatokkal, közös énekléssel, a zsoltár alapján a szent helyekről szóló beszélgetéssel, az elmaradhatatlan kastély játékkal, a csárda és a cukrászda finomságaival együtt emlékezetes élmény maradt ez a találkozás a több, mint 50 résztvevő számára.

F.I.: Talán a legmeghatározóbb pillanat az volt, amikor levetítettünk egy archív fényképek felhasználásával készült 12 perces kisfilmet, a CD-n lévő dalok kíséretében és végre sor kerülhetett a hanghordozókat rejtő doboz felbontására.

Közeleg egy másik ünnep, amely azonban már nem csak az ifjúságot,

hanem a hírlevél minden olvasóját érinti, eléri. Ez pedig a karácsony és az azt megelőző ádventi időszak. Ti hogyan készültök?

FI.: Sokszor ilyenkor is a szervezés, előkészítés a hangsúlyos. Hiszen tervezni kell ahhoz, hogy együtt tudjunk ünnepelni kisebb-nagyobb közösségekben, családban. Néhány tartalmas alkalom már korábban lezajlik majd, ilyen lesz például az ifjúság karácsonya 22-én. 24-én este remélhetőleg eljutunk megint a Deák térre, ahonnan Tatára indulunk. 25-én Zsófi családjával, 26-án pedig a nagy Frenyó családdal karácsonyozunk.

Van olyan különleges hagyományotok, amely meghatározza ezt az időszakot?

F.ZS.: Nekem nagyon jó érzés, hogy István szüleinél minden ádventi vasárnap van egy „liturgikus” gyertyagyújtás. Ezen mindenki részt vesz, aki éppen itthon van és mindig megszólal a zongora és az ének. Ezen kívül létezik az ádventi éneklés, amelyet Anna honosított meg nálunk, de azóta is élő hagyomány.

Luther Igehirdetése 1530. karácsonyán (részlet)

Láthatod, mennyire örül valaki, ha egy pantallót vagy tíz aranyat kap. De hányan ujjonganak és ugrándoznak örömeikben, amikor hallják az angyal szavát: „Nektek született ma Üdvözítő”? Igen, az emberek bizonyára úgy vélik: ez egy olyan igehirdetés, amelyet meg kell tartani. De ha már túl vagyunk rajta, akkor menekülünk előle, és a szívünk épp olyan marad, mit annak előtte. Ha azonban így szólhatnék: „úgy törődöm ezzel a gyermekkel, mint a saját javammal, mert az angyal nekem adja őt”, akkor hiány nem lehet: ha szívem hiszi ezt, akkor megszeretem Máriát, a gyermeket pedig még ennél is jobban, de legfőképpen a mennyei Atyát. Hiszen ha igaz az, hogy a szűz Máriától született gyermek az enyém, akkor Isten nem táplál irántam haragot, és fel kell ismernem, hogy az Atya szívében csupa nevetés és öröm van, és az én szívem sem örömtelen.

FI.: Ez az összejeövetel is segít, hogy szívvel-lélekkel készüljünk a karácsonyra. Hiszen sokszor azt érezni, hogy a közösség maga, ami nagy megtartó erő, mégpedig minden mozzanatában, együtt fiatalokkal - idősebbekkel. Ebben a gyülekezet is nagy segítség a számunkra. Ténylegesen létező evangélikus sziget, ahol jó kikötni, ahova jó megérkezni. Egyrészt egy belső-lelki teret is kialakít, másrészt a rendszerességet is biztosítja; ide vissza lehet térni akár pénteken, akár vasárnap. Ősszel Csákvárra, nyáron Csákvárra... Felfedezhető ebben egy jótékony kiszámíthatóság, amivel lehet számolni lélekben, amire jó készülni, amiben meg lehet nyugodni, ami más, mint amivel hétköznapi foglalkozunk.

F.ZS.: A közösség megélésének fontos mozzanata pedig, hogy úgy lehet adni, hogy nem elvárják, megkövetelik, hanem örömmel adhatom, a többiek pedig örömmel fogadják. Azt hiszem ez karácsony üzenetében is erősen benne van.

A riportot készítette: Smidélisz Gábor

”

Gyülekezeti munkaprogram

Mottó: 500+

„...akiket bizonyosítévek jellege vesz körül...” (Zsid. 12,1)

A programterv előzetes jellegű, egyes részletekben előfordulhat változás!

Állandó gyülekezeti alkalmak

NAP	IDŐPONT	ALKALOM	HELYSZÍN
Hétfő	15.15-től	Gyülekezeti hittan 5. osztályosoknak	kisterem
Kedd	9 órától	Kézimunka kör (dec. 12. és jan. 9. közt szünetel)	kisterem
	11 órától	Bibliaóra	kisterem
	18 órától	Imakör (dec. 12. és jan. 9. közt szünetel)	klubhelyiség
	19.30-tól	Lutheránia próba	nagyterem
Csütörtök	9.30-tól	Nyugdíjas klub	klubhelyiség
	18 órától	Bibliakör	kisterem
Péntek	14.15-től	Gyülekezeti hittan 4. osztályosoknak	kisterem
	16.15-től	Gyülekezeti hittan 6. osztályosoknak	kisterem
	18 órától	Kisifi	klubhelyiség
	19 órától	Nagyifi	sekrestye
	19.30-tól	Lutheránia próba	nagyterem
Vasárnap	9 órától	Istentisztelet úrvacsorával	templom
	10.15-től	Konfirmációi előkészítő	klubhelyiség
	11 órától	Istentisztelet, úrvacsora	templom
	11 órától	Gyermekbiblikör (kivéve a hónap első vasárnapján)	templom, kisterem
	18 órától	Istentisztelet	templom

Gyülekezeti körök karácsonyi együttlétei

GYÜLEKEZETI KÖR	IDŐPONT	HELYSZÍN
Senior kör	December 20., szerda, 19 óra	Puskin u. 12.
Nyugdíjas klub	December 21., csütörtök, 9.30	klubhelyiség
Ifjúsági kör	December 22., péntek, 18 óra	klubhelyiség.

Hétközi ünnepi istentiszteletek

NAP	IDŐPONT	ALKALOM
December 20. szerda	9 óra	A Deák Téri Gimnázium Betlehemesse a templomban
December 21. csütörtök	16 óra	A Kisdeák Evangélikus Óvoda karácsonyi istentisztelete a templomban
Január 6. szombat	11 óra és 18 óra	Vízkereszt ünnepi istentiszteletek
Január 22-27. hétfőtől szombatig	18 óra	Az ökumenikus imahét alkalmi belvárosi templomokban (a részletes program a templomi hirdetőtáblán olvasható)
Március 15. csütörtök	9 óra	Istentisztelet a nemzeti ünnepen

Istentiszteletek az ünnepek alkalmával

NAP	IDŐPONT	ALKALOM
December 24. vasárnap szenteste	9 óra	Istentisztelet úrvacsorával – igehirdető: Gerőfiné Dr. Brebovsky Éva
	11 óra	Istentisztelet, úrvacsora – igehirdető: Smidéliusz Gábor
	15.30	Karácsonyi harangjáték koncert
	16 óra	Szentesti istentisztelet – igehirdető: Gáncs Péter, püspök
December 25. hétfő karácsony 1. napja	9 óra	Istentisztelet úrvacsorával – igehirdető: Smidéliusz Gábor
	11 óra	Istentisztelet, úrvacsora – igehirdető: Cselovszky Ferenc
	11 óra	Gyermek istentisztelet a nagyteremben – igehirdető: Gerőfiné Dr. Brebovsky Éva
	18 óra	Esti istentisztelet – igehirdető: Gerőfiné Dr. Brebovsky Éva
December 26. kedd karácsony 2. napja	9 óra	Istentisztelet úrvacsorával – igehirdető: Cselovszky Ferenc
	11 óra	Istentisztelet, úrvacsora – igehirdető: Gerőfiné Dr. Brebovsky Éva
	18 óra	Orgonazenés áhítat – igehirdető: Gáncs Péter, püspök
December 31. Óév, vasárnap	9 óra	Istentisztelet úrvacsorával – igehirdető: Cselovszky Ferenc
	11 óra	Istentisztelet, úrvacsora – igehirdető: Smidéliusz Gábor
	18 óra	Istentisztelet, úrvacsora – igehirdető: Gáncs Péter, püspök
Január 1. Újév	9 óra	Istentisztelet úrvacsorával – igehirdető: Smidéliusz Gábor
	11 óra	Istentisztelet, úrvacsora – igehirdető: Cselovszky Ferenc
	18 óra	Esti istentisztelet – igehirdető: Gerőfiné Dr. Brebovsky Éva

Bibliórai és bibliaköri tematika (helyszín: gyülekezeti kisterem)

NAP	ALKALOM
Január 2. és 4.	Tranovszky György – „énekelt protestantizmus” – Ef 5,19-20
Január 9. és 11.	Melius Juhász Péter – 90. zsoltár
Január 16. és 18.	Sztárai Mihály – 92. zsoltár
Január 23. kedd	Primož Trubar – „evangélium, érthető nyelven” – ApCsel 2,1-11
Január 30. és Február 1.	Dávid Ferenc – Ef 4,1-6
Február 6. és 8.	Bornemisza Péter – Jak 1,12-18
Február 13. és 15.	Török Bálint felesége: Pemfflinger Katalin – a magyar lutheránus „nőstényoroszlán” – 1 Kor 13
Február 20. és 22.	Károli Gáspár – a bibliafordító - Zsid 4,12-13
Február 27. és Március 1.	Thököly Imre – a hitvédő - Gal 5,1-6
Március 6. és 8.	Batizi András – az első magyar káté szerzője - Ézs 43, 10
Március 13. és 15.	Lackner Kristóf - Az erény veteményeskertjének gondozója - 5Móz 11,19
Március 20. és 22.	Krmann Dániel - Számkivetésben - 2Tim 3,11

Presbiteri alkalmak

NAP	IDŐPONT	ALKALOM
Január 15. hétfő	18 óra	Presbiteri ülés – a gyülekezeti nagyteremben
Február 12. hétfő	18 óra	Presbiteri biblióra: Presbiterként a magánéletben (a presbiteri eskü) – / magam is példásan élek, / és tisztséggemmel járó feladataimat / legjobb tudásom szerint / hűségesen végzem el. (1Timóteus 6,11-16)
Március 12. hétfő	18 óra	Presbiteri ülés – a gyülekezeti nagyteremben

Asztali beszélgetések (helyszín: gyülekezeti nagyterem)

NAP	IDŐPONT	ALKALOM
Február 11.	18 óra	Vallásközi párbeszéd Terézvárosban – vendégünk: Horváth Zoltán István esperes, kanonok, plébános (Avilai Nagy Szent Teréz Plébánia)

Zenei alkalmak a Deák téri templomban

NAP	IDŐPONT	ALKALOM
December 23. szombat	18 óra	J.S.Bach: Karácsonyi Oratórium I-III kantáták
December 24. Szenteste	15.30-kor	Karácsonyi harangjáték koncert
December 26. vasárnap	18 óra	Orgonazenés áhítat – Mekis Péter orgonál
Január 14. vasárnap	18 óra	J.S.Bach: Karácsonyi Oratórium IV-VI kantáták
Január 28. vasárnap	11 óra	Kantátás istentisztelet – J.S. Bach: Ich bin vergnügt mit meinem Glücke (BWV 84)
Január 28. vasárnap	18 óra	Orgonazenés áhítat
Február 11. vasárnap	11 óra	Kantátás istentisztelet – J.S. Bach: Herr Jesu Christ, wahr' Mensch und Gott (BWV 127)
Február 25. vasárnap	18 óra	Orgonazenés áhítat
Március 25. vasárnap	18 óra	J.S. Bach: János Passió (BWV 245)

Vasárnapi gyermek-bibliakör alkalmai

NAP	IDŐPONT	ALKALOM
Január 14.	11 óra	Honerus János – Az Úr magyarországi evangélistája
Január 21.	11 óra	A gályarab prédikátorok
Január 28.	11 óra	Dávid Ferenc – a hitújító
Február 11.	11 óra	Petróczy Kata Szidónia – a költőnő
Február 18.	11 óra	Tranovszky György – „énekelt protestantizmus”
Február 25.	11 óra	Károli Gáspár – a bibliafordító
Március 11.	11 óra	Krmann Dániel – számkivetésben
Március 18.	11 óra	Bél Mátyás – a sokoldalú lelkész
Március 25.	11 óra	Tessedik Sámuel – a népnevelő

A gyerekek a templomból a kezdő oltári szolgálat végén indulnak a foglalkozásra.

Nikodémusok köre (beszélgetések a Bibliáról és önmagunkról)

NAP	IDŐPONT	ALKALOM
December 18. hétfő (szokottól eltérő időpont!)	19 óra	Luther és az egyházi hivatal, a papság, pápaság
Január 29. hétfő	19 óra	Luther a keresztségről
Február 26. hétfő	19 óra	Luther az úrvacsoráról
Március 26. hétfő	19 óra	Luther a gyónásról

Senior kör (helyszín: gyülekezeti nagyterem)

„Az én Atyám mind ez ideig munkálkodik, én is munkálkodom.” (Jn17)

Sorozat Jean Hani: Isten mesterségei című könyve alapján (Sorsum Kiadó, 2017)

NAP	IDŐPONT	ALKALOM
December 20. szerda	19 óra	Adventi piknik a Puskin u. 12-ben
Január 31. szerda	19 óra	Isten „mesterségei”: Az Írnok (Zsolt139,16), (Lk6,19), a az Orvos Harcos (Ef6,13)
Február 28. szerda	19 óra	Isten „mesterségei”: A Fazekas (Jer 18, 1-6), a Takács (Zsolt 139, 13), az Építőmester (Zsid 3, 4)
Március 28. szerda	19 óra	Isten „mesterségei”: Az „ács fia” (Mk6,3), a Pásztor (Zsolt23), a Halász (Jer16,16)

Baba-mama kör (helyszín: klubhelyiség)

NAP	IDŐPONT	ALKALOM
Január 12. péntek	10 óra	
Január 26. péntek	10 óra	
Február 9. péntek	10 óra	
Február 23. péntek	10 óra	
Március 9. péntek	10 óra	
Március 23. péntek	10 óra	

Nyugdíjas klub csütörtöki programjai (helyszín: klubhelyiség)

NAP	IDŐPONT	ALKALOM
Január 4.	9.30	Az időről
Január 11.	9.30	Imádkozzunk - de hogyan?
Január 18.	9.30	Thiering Etelka útibeszámolója
Január 25.	9.30	A Titusz és Filemon levél
Február 1.	9.30	A Heildelbergi disputa évfordulójára
Február 8.	9.30	Böjti versek, olvasmányok
Február 15.	9.30	Sárfalvi Ilona útibeszámolója
Február 22.	9.30	A Zsidókhöz írt levél
Március 1.	9.30	Ünnepeljük a Világimanapot!
Március 8.	9.30	A Jakab levél
Március 22.	9.30	Thiering Etelka útibeszámolója

Gyermek- és családi alkalmak

NAP	IDŐPONT	ALKALOM
December 25. karácsony	11 óra	Karácsonyi gyermek-istentisztelet a nagyteremben
Január 7. vasárnap	9 óra	Családi istentisztelet: Honterus János - „A magyarok apostola” - (Mt 2,2b)
Január 20. szombat	10 óra	Családi délelőtt
Február 4. vasárnap	9 óra	Családi istentisztelet: Bornemissza Péter - Mire jó a posztilla? (Zsid 3,15) - családos délelőtt
Március 4. vasárnap	9 óra	Családi istentisztelet: Mária Dorottya - Szívek, szemek, kezek – (Zsolt 25,15)
Március 24. szombat	10 óra	Családi délelőtt

Magányosok bibliaórája hétfőnként (helyszín: gyülekezeti nagyterem)

NAP	IDŐPONT	ALKALOM
December 25.	17 óra	Beszélgetés Smidéliusz Gábor lelkésszel
Január 29.	17 óra	„Reformáció és festészet” - Zászkaliczky Zsuzsanna
Február 26.	17 óra	Vendégünk: Dr. Szabó Cecília gyermekorvos
Március 26.	17 óra	„Erdély” - vetített útibeszámoló – Sárfalvi Ilona (kisteremben!)

Impresszum

Ádventi levél

A Pesti Evangélikus Egyház Deák téri Egyházközség
negyedévente megjelenő hírlevele
2017/3. szám

Szerkesztők:

Cselovszky Ferenc
Gerófiné dr. Brebovszky Éva
Smidéliusz Gábor

Kiadványszerkesztés:

Artraktív Bt.

Nyomtatás:

Keskeny és Társai 2001 Kft.

Kapcsolat:

Pesti Evangélikus Egyház, Deák téri Egyházközség
cím: 1052 Budapest, Deák F. tér 4.
tel.: 06 1 483 21 50
fax: 06 1 483 21 51
e-mail: deakter@lutheran.hu
web: www.deakter.hu

A lelkeszi hivatal nyitvatartása:

Minden hétköznap 9-től 13 óráig